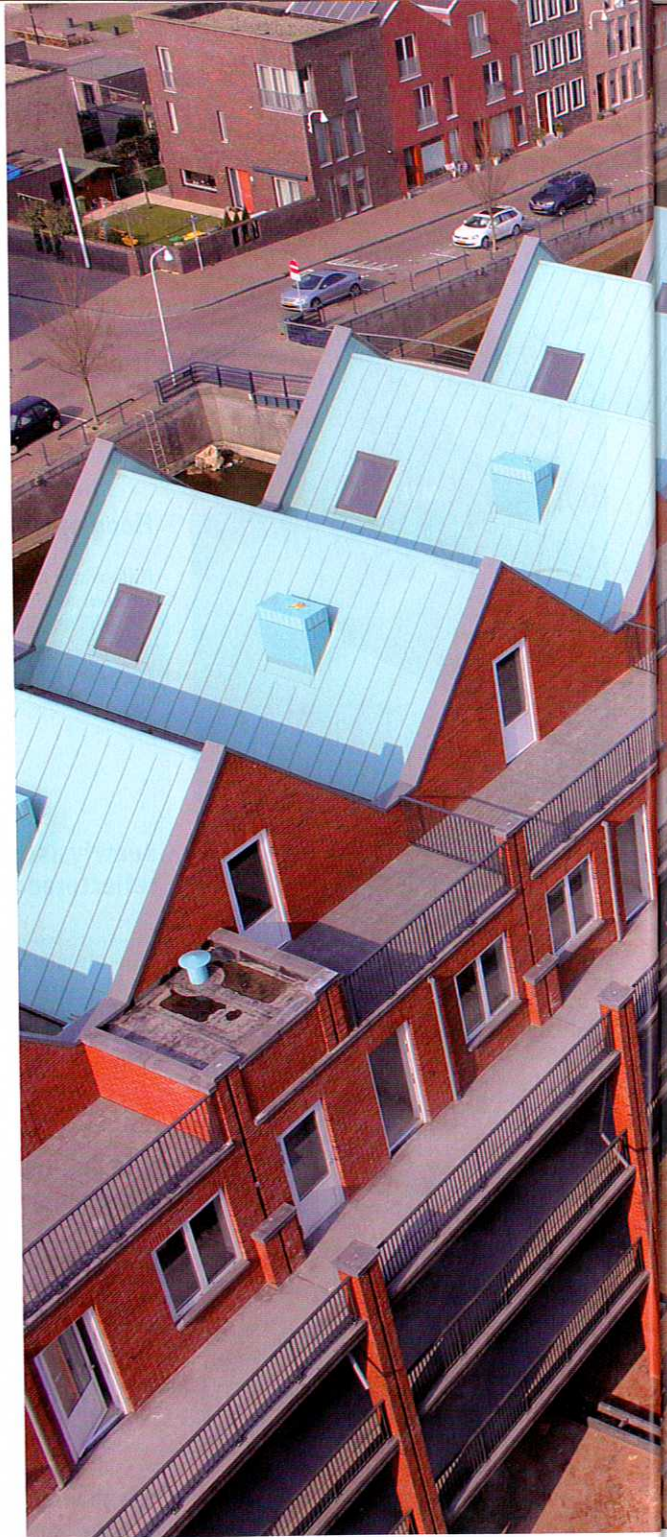

Platte daken bepalen voor een groot deel het beeld van appartementgebouwen, flats of bouwblokken in ons land. Hoeveel mooier wordt het met een hellend dak. In project De Pijler, een gesloten bouwblok dat deel is van de Foortse Torens aan de noordkant van Vathorst, zie je dat een investering in een variatie in hellende daken loont. Het resultaat is een fraai dakenlandschap.

Mooi dak meerwaarde voor project Foortse Torens

*Tekst: Jan Bol
Beeldmateriaal:
Bouwcombinatie DuraVermeer Heijmans, Jan Bol*

Vier torens zijn gezichtsbepalend voor project de Foortse Torens aan de noordrand van Vathorst. De wijk Vathorst in de hoek tussen de A28 en A1 ten noorden van Amersfoort is een Vinexwijk. Het gros van de wijk is laagbouw met hier en daar kleinschalige appartementenbouw. Het project de Foortse Torens is een wat brutale overgang tussen de Vinexwijk en het landelijk gebied tussen Vathorst en het Veluwemeer, het natuurgebied Arkenheem Polder, aan de oostkant begrensd door snelweg A28, met aan de overkant de plaatsen Hoevelaken en Nijkerk. Tussen de voornamelijk grondgebonden woningen in de bebouwde boog bovenlangs de Laakboulevard rijzen de vier woontorens hoog op.

Dakenlandschap siert klassiek bouwblok

De Pijler is een gesloten bouwblok, deel van project Foortse Torens aan de noordkant van Amersfoort-Vathorst. De opdrachtgever investeerde in een grote variatie hellende daken. Het resultaat is een fraai dakenlandschap. Een investering die loont.

Foortse Torens.

Elke woontoren, naar ontwerp van bureau Prof. Hans Kollhoff Architecten, maakt deel uit van een bouwblok. Het grootste, gesloten bouwblok met de naam De Pijler, minder prozaïsch ook wel Blok 40 geheten, wordt dit najaar opgeleverd. Wat behalve de bakstenen gevels, uitgevoerd in verschillende kleuren steen, opvalt, zijn de hellende daken gedekt met gefelste aluminium dakelementen met de groenige kleur van koperoxide. Een gezelschap van vier architectenbureaus werkte onder supervisie van Kollhoff Architecten uit Berlijn en Den Haag aan het ontwerp van De Pijler: Nöfer Architecten uit Berlijn, BBK Architecten uit Liechtenstein en Jessen+Vollenweider Architektur uit Basel.

De Pijler is het grootste gesloten bouwblok in project Foortse Torens aan de noordkant van Amersfoort-Vathorst. Wat behalve de bakstenen gevels, uitgevoerd in verschillende kleuren steen, opvalt, zijn de gefelste aluminium dakelementen met de groenige kleur van koperoxide. Het is een veelvormig dakenlandschap met zadeldaken, piramidedaken en prismavormige daken, met steile daken, met flauw hellende daken en met prominente dakkapellen.

Dakenlandschap

Projectarchitect en chef de bureau Alexander Pols zegt over deze daken: "We hebben samen met Latei Projectontwikkeling en hoofdaannemer Bouwcombinatie DuraVermeer Heijmans ons uiterste best gedaan om deze dakvormen voor het project te behouden. Dit soort daken is relatief duur voor zo'n complex met huurwoningen.

De stalen spantconstructies waren een hele uitdaging, met ook ingewikkelde oplossingen zoals hoekkepers en kilkepers. De dakbedekking was een ware legpuzzel. Het resultaat is een veelvormig lichtgroen dakenlandschap met zadeldaken, piramidedaken en prismavormige daken, met steile daken, met flauwhellende daken en met prominente dakkapellen, dat vanaf maaiveld gezien en zeker ook vanuit de hoogbouw gezien een meerwaarde is voor het project." Voor een deel zijn leidingen en liftvoorzieningen in de daken weggewerkt. De architect vindt dat veel fraaier dan een plat dak met de onvermijdelijke doosvormige dakopbouw. En zo kwam de dure 'extra ruimte' ook nog van pas. Tobias Nöfer ontwierp voor zijn deel van het bouwblok zadeldaken met de noklijn haaks op de gevel. Dat resulteerde in allemaal topgevels boven elke sectie appartementen en nuttige zolderruimte voor de woonunits op de bovenste verdieping.

Historie

Aan de gevels van bouwblok 40 - De Pijler is bouwgeschiedenis af te lezen. Pols: "In hedendaagse architectuur hoef je niet per se te breken met de bouwtraditie in een land of streek, je kunt er ook op voortborduren.

Tussen de voornamelijk grondgebonden woningen in de bebouwde boog bovenlangs de Laakboulevard in Amersfoort-Vathorst rijzen vier woontorens hoog op, de Foortse Torens. Elke woontoren, naar ontwerp van bureau Prof. Hans Kollhoff Architecten, maakt deel uit van een bouwblok.

De bureaus Nöfer Architekten uit Berlijn en BBK Architekten uit Liechtenstein sluiten in hun gevelontwerp aan bij de Nederlandse baksteentraditie. Ze ontwierpen plastische gevels in een heldere oranje-rode steen met erkers en witte kozijnen. Associaties met Amsterdam en Den Haag liggen voor de hand.

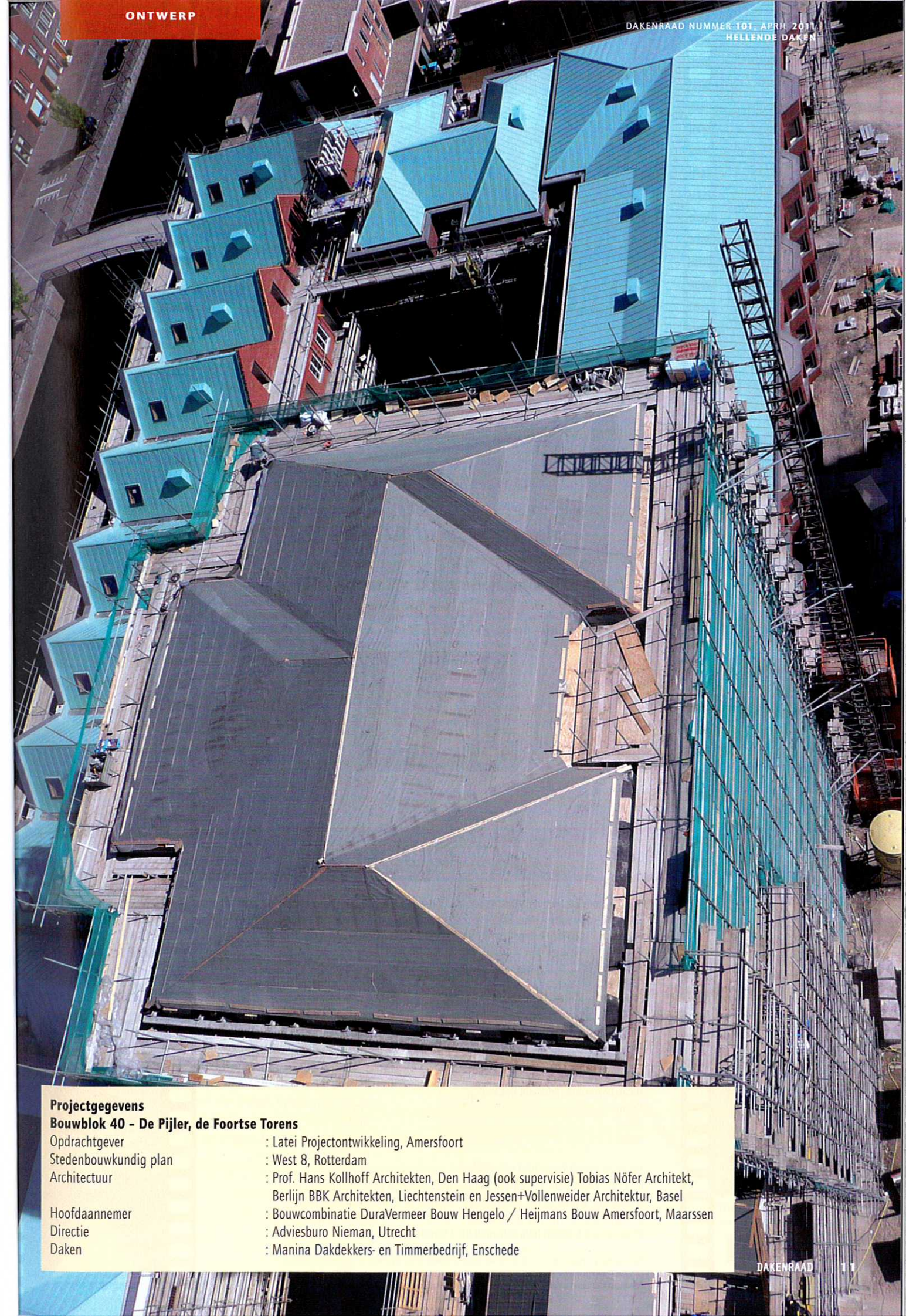

De gevels van het projectdeel van bureau Jessen+Vollenweider Architektur uit Basel hebben de uitstraling van de klassieke bouwwoorde, met penanten, timpanen en bogen. De geveldetails vragen om ambachtelijk metselwerk.

Dat hebben we bijvoorbeeld in dit bouwblok De Pijler, in de andere bouwblokken en bij de torens gedaan door het toepassen van baksteen, een zeer Nederlands materiaal." De gevels van Kollhoff, die behalve de 12-laagse woontoren ook drie zogenoemde poortwoningen ontwierp en die van Jessen+Vollenweider hebben de uitstraling van de klassieke bouwwoorde, met penanten, timpanen en bogen. De andere twee bureaus sluiten in hun ontwerp veel meer aan bij de Nederlandse baksteentraditie in gesloten bouwblokken in grote steden. Ze ontwierpen plastische gevels in een heldere oranje-rode steen met erkers en witte kozijnen. De woningen van Nöfer zijn aan een stadsgracht gelegen. Associaties met Amsterdam, Den Haag en Rotterdam en ook met de binnenstad van Amersfoort liggen voor de hand.

Standaardisatie, repetitie, schaalgrootte

Het gesloten bouwblok heeft een betonnen casco met onderin over zowat de hele oppervlakte een parkeerkelder voor bewoners. In casco, bakstenen gevels en ramen, deuren en kozijnen is zo veel mogelijk naar standaardisatie van materialen en bouwkundige oplossingen gestreefd, om repetitie in de uitvoering en maatvoering te bevorderen en om schaalgrootte qua inkoop te bereiken. Pols geeft een voorbeeld: "Zo konden we voor de woontoren allemaal dezelfde hekjes, bedoeld als valbeveiliging voor de gevelopeningen in de woontoren, laten gieten uit staal. Dat komt de harmonie in het gevelbeeld duidelijk ten goede." Zelfs in de zeer verschillende dakvormen in het complex, zit een behoorlijke repetitie van elementen en in de afwerking. Pols voegt toe: "Alle bakstenen komen van dezelfde fabriek, dezelfde leverancier. Het formaat is overal hetzelfde, ze verschillen alleen van kleur. Donkerrood, naar het paarsbruin in het streng ogende deel van Jessen+Vollenweider, bruinrood voor de woontoren en zoals gezegd helder roodoranje voor de gebouwdelen van Nöfer en BBK." De standaardisatie en repetitie veroorzaken geen saaiheid. De eenheid en het ritme dat de verschillende gebouwdelen kenmerkt heeft een aangename visuele rust tot gevolg. Bovendien, het mooie van de bakstenen gevels van De Pijler is vooral ook het ambachtelijke metselwerk dat hier en daar de architectuur prononceert, zoals de pilasters of penanten in de klassieke gevels en de echte rollagen en het opnemen van natuurstenen lijsten en banden in het gevelwerk. Natuursteen komt met name ook terug in gevelplinten en entreepartijen en in de gevel van één van de poortgebouwen die toegang geven tot het binnenterrein van het gesloten bouwblok. Dit poortgebouw met zijn sober klassieke, tweeledig symmetrische gevel van hardsteen is niet meer afkomstig uit Europa, maar gedolven en gezaagd en afgewerkt in China. De materialisatie van de gevel sluit aan bij de gevelplint van het doorgaande bouwblok en vormt een overgang van donkere baksteen naar oranje-rode baksteen. De andere twee poortgebouwen zijn eveneens een intermediair tussen de gebouwdelen van twee verschillende architecten. De maatvoering van de gevelopeningen in de poortgebouwen is duidelijk afwijkend hetgeen 'links' en 'rechts' ervan staat.

Projectgegevens**Bouwblok 40 - De Pijler, de Foortse Torens**

Opdrachtgever : Latei Projectontwikkeling, Amersfoort

Stedenbouwkundig plan : West 8, Rotterdam

Architectuur : Prof. Hans Kollhoff Architekten, Den Haag (ook supervisie) Tobias Nöfer Architekt,
Berlijn BBK Architekten, Liechtenstein en Jessen+Vollenweider Architektur, Basel

Hoofdaannemer : Bouwcombinatie DuraVermeer Bouw Hengelo / Heijmans Bouw Amersfoort, Maarsse

Directie : Adviesburo Nieman, Utrecht

Daken : Manina Dakdekkers- en Timmerbedrijf, Enschede

Drie poortgebouwen van bureau Kollhoff geven toegang tot het binnenterrein van het gesloten bouwblok. Het meest opvallende poortgebouw heeft een sober klassieke, tweeledig symmetrische gevel van hardsteen. De materialisatie van de gevel sluit aan bij de gevelplint van het doorgaande bouwblok en vormt een overgang van donkere baksteen naar orangerode baksteen. De andere twee poortgebouwen zijn eveneens een intermediair tussen de gebouwdelen van twee verschillende architecten.

Bestemming

De bestemming van het hele bouwblok 40 - De Pijler is helemaal huur. Opdrachtgever Latei Projectontwikkeling heeft een band met verhuurder in de vrije sector Woonvast en met woningbouwvereniging De Alliantie Eemvallei. Dat wil zeggen dat er een mêlée aan huurders komt te wonen in het complex, van jonge één- en tweepersoons huishoudens tot oudere huurders met een ruime beurs. Kennelijk is er vraag naar huurwoningen in de omgeving van Amersfoort. Dit deel van Vathorst, in zijn geheel grachtenstad de Foortse Brug geheten, ligt gunstig ten opzichte van snelwegen, vlakbij station Vathorst en bij een groot winkelcentrum. Voor jonge en oudere forensen en vitale 70-plussers een aantrekkelijke locatie. De poortgebouwen krijgen een bijzondere bestemming. Zij dienen voor woonzorggroepen die er begeleid gaan wonen. Dat maakt de bewoning van bouwblok 40 - De Pijler zeer pluriform. Het binnenterrein is alleen bestemd voor gebruik door de bewoners van het complex. De woningen op de begane grond krijgen een - tot een paar meter uit de gevel - klein stukje privéterrein. Het terrein is geplaveid en krijgt grote perken met vaste planten. De ontsluiting van alle woningen - anders dan die in de woontoren - is via galerijen, die allemaal grenzen aan het binnenterrein. Niet van die galerijen op consoles, hangende aan de gevel, maar galerijen op poten zodat ze qua volume een geheel vormen met het bouwblok.

Centrale entrees van hoogwaardige materialen, zoals hardsteen en voorzien degelijk hang- en sluitwerk en bouwbeslag, beltableaus en brievenbussen geven per gebouwdeel toegang tot woningen, tot de galerijen. De woontoren heeft twee woningen per bouwlaag, met een gemeenschappelijk portiek.

Het binnenterrein is alleen bestemd voor gebruik door de bewoners van het bouwblok. De ontsluiting van alle woningen, anders dan die in de woontoren, is via galerijen die allemaal grenzen aan het binnenterrein. Niet van die galerijen op consoles, hangende aan de gevel, maar galerijen op poten zodat ze qua volume een geheel vormen met het bouwblok.